

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 26 » « 12 » 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика навчання гри на музичному інструменті»

для студентів

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Освітнього рівня: другого (магістерського)

Освітньої програми

025.00.01 Музичне мистецтво

Спеціалізації: викладання музичного інструмента

Київ - 2018

Розробник: Каблова Тетяна Борисівна, кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності на основі авторської програми доктора педагогічних наук Пляченко Тетяни Миколаївни.

Викладач: Каблова Тетяна Борисівна, кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Т. Б. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.01 Музичне мистецтво

05.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (О. М.Олексюк)
(підпис)

на 20__ / __ Робочу програму перевірено

__ . __ . 2018 р.

Заступник директора _____ (А.О. Таранник)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>V</i>	
Семестр	<i>9</i>	
Кількість змістових модулів за розподілом:		
Обсяг кредитів	<i>2</i>	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>120</i>	
Аудиторні	<i>32 години</i>	
Модульний контроль	<i>8 години</i>	
Семестровий контроль	<i>30 годин</i>	
Самостійна робота	<i>50 години</i>	
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Методика навчання гри на музичному інструменті» входить до курсу спеціальних дисциплін. Зміст курсу втілює основні задачі щодо розвитку виконавсько-педагогічних навичок студента в контексті зарубіжного та українського досвіду в галузі методики викладання гри на музичному інструменті.

Мета курсу – опанування методичних основ навчання гри на музичному інструменті.

Завданням курсу є засвоєння студентами:

- методів формування виконавської постановки учня-інструменталіста;
- методів формування виконавської техніки учня (студента) у процесі роботи над гаммами, вправами, етюдами, та інструментальними творами;
- засобів розвитку музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі;
- принципів планування навчального репертуару учня-інструменталіста;
- принципів організації навчального процесу в інструментальному класі

Методи роботи курсу «Методика навчання гри на музичному інструменті» обираються відповідно до учбової теми і залежать від конкретних завдань теми, що вивчається. Із загальних можна назвати такі: *репродуктивно-варіативний* (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами інструментально-виконавської діяльності); *креативний, творчий* (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів; нестандартний підхід до розв'язання сценічних ситуацій; опанування навичок імпровізації); *моделювання* (імітація в навчальному процесі педагогічних ситуацій і професійної діяльності викладача основного музичного інструменту);

Форми роботи – лекційні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача.

Засоби навчання – аудіо-, відеоматеріали, підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Світоглядна (збереження національних духовних традицій)

Громадянська (Здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень. Повага до Батьківщини, народу, держави, її символіки, традицій, мови)

Інформаційна (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань)

Комунікативна (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності)

Методологічна (здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку педагогічної науки та мистецтвознавства)

Самоосвітня (розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес; здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку).

Фахові

Управлінська (готовність виконувати організаційну, координаційну та регуляторну функції керівника навчально-дослідного або музично-творчого проекту)

Художньо-естетична (Здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження)

Психолого-педагогічна (володіння базовими знаннями з педагогіки і психології вищої школи та вміння їх реалізувати у навчальній і професійній діяльності; розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів музичної педагогіки).

Методична (володіння методикою викладання дисциплін кваліфікації у вищій школі (відповідно до обраної спеціалізації) знання специфіки та методів навчання студентів музично-педагогічної спеціальності).

Музично-теоретична (знання теорії музичної освіти в Україні та за рубежом, принципів і методів навчання студентів вищих мистецьких навчальних закладів. Здатність застосовувати у навчальній та професійній діяльності знання з історії і теорії музики, сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів)

Інструментально-педагогічна (здатність застосовувати інструментально-виконавські уміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності. Знання інструментально-педагогічного репертуару та володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю).

Програмні результати навчання

Знання теорії та методології музичної освіти. Готовність до науково-педагогічної діяльності у вищій школі. Здатність до самостійного наукового пошуку в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства. Готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу

Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

- вільно володіти методами роботи видатних педагогів фортепіанної гри
- знати різні концепції виконавських шкіл
- вміти діагностувати основні виконавські проблеми в музичних творах
- вміти використовувати потрібні методики подолання виконавських проблем;

- знати й вільно володіти категоріально-понятійним апаратом сучасної педагогічної теорії та застосовувати теоретичні знання у практичній роботі;
- самостійно працювати з авторським текстом; розуміти змістовий контекст твору;
- володіти системою засобів та методів педагогічного впливу;
- робити порівняльний аналіз інтерпретації;

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ»

№ теми	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разо м	Ауди торн их	Лекці йних	Прак тичн их	Самост ійна робота	Модул ьний контро ль	Семест ровий контро ль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Теоретичні основи інструментальної педагогіки								
1.1	Завдання, функції та напрями розвитку інструментальної педагогіки.	6	2	2		2		
1.2	Організація навчання в інструментальному класі.	10	4	2	2	6		
1.3	Фахові компетентності педагога-інструменталіста.	2	2	2		2	2	
Разом		20	8	6	2	10	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2Формування виконавської техніки учня-інструменталіста								
2.1	Методи формування виконавської постановки учня-інструменталіста.	4	2	2		2		
2.2	Формування початкових навичок гри на музичному інструменті.	4	2	2		2		
2.3	Засоби розвитку музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі.	4	2	2		2	2	
Разом		14	6	6		6	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3Методи засвоєння навчального репертуару в інструментальному класі								
3.1	Методи роботи над гаммами, вправами та етюдами.	22	8	4	4	14		
3.2	Завдання і зміст роботи над інструментальним твором.	16	6	4	2	10		
3.3	Формування навичок ансамблевої гри у процесі засвоєння інструментальних дуетів (тріо).	14	4	2	2	10	2	
Разом		54	18	10	8	34	2	
Підсумкова модульна контрольна робота							2	
Семестровий контроль								30
Усього		120	32	22	10	50	8	30

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ»

МОДУЛЬ 1 ЛЕКЦІЙНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретичні основи інструментальної педагогіки

Тема 1.1. Завдання, функції та напрями розвитку інструментальної педагогіки. Предмет і об'єкт інструментальної педагогіки. Функції інструментальної педагогіки: 1) соціальна; 2) аксіологічна; 3) педагогічна. Напрями розвитку інструментальної педагогіки індивідуальне навчання учнів (студентів), групове (ансамблеве), колективне (оркестрове) навчання. Завдання підготовки учнів (студентів) в інструментальному класі: 1) формування технічно-виконавських навичок та інтерпретаторських умінь; 2) розвиток музичних здібностей; 3) формування сценічної культури; 4) виховання естетичних смаків та ціннісних орієнтацій у сфері інструментального виконавства. Сутність виконавської школи.

Тема 1.2. Організація навчання в інструментальному класі. Структура і зміст заняття в інструментальному класі. Особливості проведення занять з основного музичного інструменту в закладах початкової мистецької освіти (дитячих музичних школах, школах мистецтв, центрах дитячо-юнацької творчості). Вимоги до проведення занять в інструментальних класах педагогічного коледжу. Структура заняття з основного музичного інструменту у вищому педагогічному навчальному закладі (робота над гаммами, вправами, етюдами; вивчення поліфонічних творів; робота над творами великої форми; вивчення п'єс), читання з аркуша, теоретичний аналіз, доскональне вивчення твору, ескізна робота над твором.

Тема 1.3. Фахові компетентності педагога-інструменталіста: інструментально-виконавські (вільне володіння муз. інструментом; здатність до музично-педагогічної та концертно-виконавської діяльності; наявність власного виконавського стилю, творчого іміджу тощо; знання історії та традицій вітчизняної і зарубіжної інструментальних шкіл; знання теоретичних основ сольного інструментального виконавства); музично-педагогічні (знання програмових вимог з основного музичного інструмента; знання змісту навчальної дисципліни, принципів і методів її викладання).

Література основна: [1; 2; 3; 4].

Література додаткова: [3; 5; 7].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Формування виконавської техніки учня-інструменталіста

Тема 2.1. Методи формування виконавської постановки учня-інструменталіста. Значення постановки у формуванні техніки гри на музичному інструменті. Особливості постановки у виконавців на різних інструментах (фортепіано, баян, акордеон, бандура, гітара, скрипка, віолончель, контрабас, духові інструменти). Вади виконавської постановки та її наслідки у формуванні інструментальної техніки.

Тема 2.2. Формування початкових навичок гри на музичному інструменті. Ознайомлення учня (студента) з історією розвитку та будовою музичного інструмента. Елементарні навички звуковидобування у різних груп музичних інструментів (клавішних, пневматично-язичкових, смичкових, щипкових, мундштукових, язичкових, ударних тощо). Комплекс вправ для розвитку в учнів (студентів) навичок звуковидобування та звуковедення. Закріплення означених навичок у процесі роботи над інструментальними п'єсами кантиленного характеру. Штрихова техніка. Формування апікатурних прийомів.

Тема 2.3. Засоби розвитку музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі. Природа музичних здібностей. Поняття музикальності (за Б. Тепловим). Музичний слух та його значення у вихованні інструменталіста. Значення музичної пам'яті в роботі учня (студента) над музичним твором. Відчуття метроритму та його дотримання в процесі вивчення музичного твору. Розвиток тембрового слуху учня (студента) в інструментальному класі. Художньо-образне мислення інструменталіста та виконавська інтерпретація.

Література основна: [1; 2; 5; 6].

Література додаткова: [2;8;10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Методи засвоєння навчального репертуару в інструментальному класі

Тема 3.1. Методи роботи над гаммами, вправами та етюдами. Технічний матеріал як засіб формування і вдосконалення виконавської техніки учня-інструменталіста. Функціональне призначення гамм, вправ і етюдів. Формування й розвиток певних умінь і навичок шляхом багаторазового повторення чітко визначених дій.

Тема 3.2. Завдання і зміст роботи над інструментальним твором. Основні етапи роботи інструменталіста над твором: 1) теоретичний аналіз твору (визначення тонального плану, динаміки, агогіки, виконавських труднощів та методів їх подолання); 2) прослуховування твору в записі (за можливості), визначення інтерпретаційного плану та аналіз виконавських прийомів; 3) визначення ефективних методів і засобів виконавської інтерпретації; 4) робота над складними місцями (відпрацювання навичок виконання складних апікатурних і штрихових прийомів), фразуванням, динамікою, агогікою; 5) робота над метроритмом, виконання окремих прийомів у повільному темпі з поступовим ускладненням завдань; виконання твору у визначеному автором темпі; 6) визначення завдань для подальшої роботи над інструментальним твором.

Тема 3.3. Формування навичок ансамблевої гри у процесі засвоєння інструментальних дуєтів (тріо). Поняття ансамблю, ознайомлення учнів з особливостями камерно-інструментального виконавства (дуєти, тріо тощо). Формування в учнів ансамблевої техніки (ритмічна синхронність, динамічний ансамбль, ансамблева інтонація, фразування в ансамблі тощо).

Література основна: [1; 4; 5;].

Література додаткова: [2;5;7].

**ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

Етюдів на різні види техніки:

- В. Крамер. Етюдів для фортепіано;
- В. Мазас. Етюдів для скрипки;
- Е. Донт. Етюдів для скрипки;
- Ф. Крейцер. Етюдів для скрипки.

Вправи для розвитку техніки гри на інструменті:

- К. Черні. Школа вправності;
- Г. Шрадиг. Вправи для скрипки.

Інструментальні концерти:

- Й.С. Бах. Концерт для фортепіано з оркестром f-moll;
- А. Вівальді. Концерт для 2-х скрипок з оркестром a-moll;
- Й. Гайдн. Концерт для віолончелі з оркестром C-dur;
- В.А. Моцарт. Концерт для скрипки з оркестром G-dur;
- Д. Бортнянський. Концерт для клавесину з оркестром D-dur;
- Ф. Мендельсон. Концерт для скрипки з оркестром e-moll.

Сонати / Сюїти:

- Й.С. Бах. Соната для скрипки соло g-moll;
- Й.С. Бах. Партита для скрипки соло d-moll;
- А. Білошицький „Фантазія-капричіо на теми Дж.Гершвіна”
- В. Довгань. Соната-рапсодія ("Верховинська")
- В. Зубицький. „Соната”;
- В. Зубицький. „Дитяча сюїта”;
- В. Зубицький. „Джаз-партита” №2;
- В. Зубицький. „Карпатська сюїта”;
- В.А. Моцарт. Фантазія d-moll;
- Д. Чимароза. Соната для фортепіано A-dur;
- Г.Ф. Гендель. Соната для скрипки і фортепіано D-dur;
- П. Хіндеміт. Соната для флейти і фортепіано;
- Л. Бетховен. Соната для фортепіано № 8;
- Д. Скарлатті „Соната” d-moll;
- Б. Лятошинський. Соната № 5 (частина IV).

Інструментальні п'єси:

- Ф. Анжеліс. „Романс”;
- В. Бесфамільнов, А. Семешко "Виховання баяніста";
- В. Власов. „Веснянка”;
- В. Власов. „Свято на Молдаванці”;
- В. Власов „Ноктюрн”
- О. Власов. „Мелодія”;
- Р. Глієр. „Вальс”;
- Е. Гріг. „У печері гірського короля”; „Танець Анітри”;
- К. Дакен. „Зозуля”;
- В. Зубицький „Мадригал”

- Д. Кабалевський. „Імпровізація”;
- Ф. Крейслер. „Радість кохання”;
- Ф. Ліст. „Канцона”;
- Ж. Масне. „Елегія”;
- К. Мясков „Український танець”;
- В. Підгорний „Повій, вітре, на Вкраїну”;
- С. Прокоф'єв. „Монтекі і Капулетті”;
- В. Рунчак „Messa da Requiem”;
- Г. Свиридов. „Романс”;
- К. Сен-Санс. „Лебідь”;
- М. Скорик. „Мелодія”;
- П. Чайковський. „Мелодія”;
- Ф. Шопен. „Полонез" A-dur;
- Д. Шостакович. „Романс”;
- Р. Щедрін. „Наслідкування Альбенісу”
- О. Довлаш „Концертіно”

Ансамблеві п'єси

- В. Зубицький "Fatum". Соната для тріо баянів;
- В. Зубицький "Россиниана". Концер. Переклад для баяна з фортепіано;
- О. Назаренко „Ліричний хоровод” (на тему української народної пісні «Ой, у гаю при Дунаю»);
- В. Підгорний Фантазія на тему пісні Дж. Гершвіна „Любимий мій”

3. Контроль навчальних досягнень

3.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	5	5
Відвідування семінарських занять	1						
Відвідування практичних занять	1	1	1			4	4
Робота на семінарському занятті	10						
Робота на практичному занятті	10	1	10			4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50
Разом	211						

3.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ Зміс т, мод уля	Зміст завдання	Академічний контроль	Бал и
1.1	Завдання, принципи та методи інструментальної педагогіки.	Відтворення у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
1.2	Організація навчання в інструментальному класі.	Відтворення у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
1.3	Методи формування виконавської постановки учня-інструменталіста	Відтворення у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
2.1	Засоби розвитку музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі.	Відтворення у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
2.2	Самостійний добір гам, вправ та етюдів для формування різних видів виконавської техніки учня (студента)	Контроль на практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
2.3	Самостійне опрацювання навчального репертуару для учнів (студентів) з різним рівнем загальної музичної підготовки.	Контроль на практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
3.1	Опрацювання методів формування виконавської майстерності учня (студента)у процесі роботи над інструментальними творами.	Контроль на практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
3.2	Самостійне опрацювання ансамблевих творів для вивчення в інструментальному класі	Контроль на практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
3.3	Засвоєння методів формування виконавської культури учня (студента).	Контроль на практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
	Усього		45

3.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
3.	письмове завдання (три питання за пройденим матеріалом)			15
4.	1-ше практичне завдання (організація навчання в спец.класі, вибудувати план роботи з учнем конкретного рівня)			5
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
5.	письмове завдання (2 питання за теоретичними темами модуля)			10
6.	1-ше практичне завдання (робота над розвитком музичних здібностей в різних жанрових формах)			10
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 3	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
7.	письмове завдання (3 питання за теоретичними темами модуля)			15
8.	1-ше практичне завдання (робота над розвитком виконавської техніки учня (студента).			5
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 4	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (індивідуальне	своєчасність виконання	1	

	<i>опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)</i>	завдання		5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
9.	1-ше письмове завдання (теоретичне питання за модулем 1)			5
10.	2-ге письмове завдання (теоретичне питання за модулем 2)			5
11.	3-тє письмове завдання (теоретичне питання за модулем 3)			5
12.	Практичне завдання (робота над конкретним музичним твором)			5
Максимальна кількість балів				25

6.1. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Іспит в першому семестрі. На іспиті студент повинен відповісти на 2 теоретичних питання та продемонструвати навички роботи з музичним твором на різні типи складності.

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН з дисципліни «Методика навчання гри на музичному інструменті»

1. Визначте завдання, функції та напрями розвитку інструментальної педагогіки.
2. Опишіть процес організації навчання в інструментальному класі школи мистецтв (музичної школи, центру дитячо-юнацької творчості).
3. Проаналізуйте особливості організації навчання в інструментальних класах інституту (факультету) мистецтв вищого навчального закладу.
4. Охарактеризуйте фахові компетентності педагога-інструменталіста.
5. Проаналізуйте та практично проілюструйте прийоми формування виконавської постановки учня-інструменталіста.
6. Проаналізуйте та практично проілюструйте прийоми звуковидобування та звуковедення на фортепіано (скрипці, гітарі, баяні, бандурі, трубі тощо).
7. Проаналізуйте та практично проілюструйте на інструменті (фортепіано, скрипці, гітарі, баяні, бандурі, трубі тощо) особливості застосування аплікатури у процесі виконання гам і вправ.
8. Проаналізуйте та практично проілюструйте на інструменті (фортепіано, скрипці, гітарі, баяні, бандурі, трубі тощо) основні види штрихів.
9. Опишіть процес формування початкових навичок гри на музичному інструменті.

10. Охарактеризуйте засоби розвитку музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі.
11. Окресліть складові навчального інструментального репертуару учня (студента).
12. Визначте роль гам, вправ та етюдів у формуванні техніки гри на музичному інструменті. Наведіть приклади такого дидактичного матеріалу для формування початкових інструментально-виконавських навичок.
13. Проаналізуйте завдання і зміст роботи над інструментальними творами в інструментальному класі школи мистецтв на прикладі нескладної п'єси для фортепіано (скрипки, гітари, баяна, бандури, труби тощо).
14. Проаналізуйте завдання і зміст роботи над інструментальними творами в інструментальному класі центру дитячо-юнацької творчості.
15. Охарактеризуйте особливості формування навичок ансамблевої гри у процесі засвоєння інструментальних дуетів (тріо).
16. Проаналізуйте принципи добору гам, вправ та етюдів для формування різних видів виконавської техніки учня (студента). Наведіть приклади.
17. Визначте особливості формування навчального інструментального репертуару для учнів (студентів) з різним рівнем загальної музичної підготовки. Наведіть приклади програмних творів.
18. Опишіть етапи домашньої роботи учня (студента) над інструментальним твором.
19. Здійсніть музично-теоретичний аналіз твору для фортепіано (скрипки, гітари, баяна, бандури, труби тощо).
20. Проаналізуйте нотний текст твору для фортепіано (скрипки, гітари, баяна, бандури, труби тощо) та визначте виконавські труднощі..

6.1. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Разом: 120 годин, аудиторні заняття – 32 год. Самостійна робота – 50 год. Модульний контроль – 8 год, семестровий контроль 30 годин

Модулі	Змістовний модуль I			Змістовний модуль II			Змістовний модуль III		
Назва модуля	Основні компоненти ансамблевої гри			Основні компоненти технічної підготовки			Формування піаністичних навичок.		
Кількість балів за модуль	54			43			114		
Заняття	1	2-3	4	5	6	7	8-11	12-14	15-17
Лекційні	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Семінари									
Практичні		1					2	1	1
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1. Завдання, функції та напрями розвитку інструментальної педагогіки Тема 1.2. Організація навчання в інструментальному у класі. Тема 1.3. Фахові компетентності педагога-інструменталіста. 1*3=3 б 1*1=1 б. 10*1=10 14			Тема 2.1 Методи формування виконавської постановки учня-інструменталіста.) Тема 2.2 Формування початкових навичок гри на музичному інструменті. Тема 2.3. Засоби розвитку музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі. 1*3=3			Тема 3.1. Методи роботи над гамами, вправами та етюдами. Тема 3.2. Завдання і зміст роботи над інструментальним твором. Тема 3.3. Формування навичок ансамблевої гри у процесі засвоєння інструментальних дуетів (тріо). 1*5=5 1*4=4/ 10*4=40 49		
Самостійна робота 5 балів	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.	5б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25			Модульна контрольна робота 25			Модульна контрольна робота 50 балів		
Усього 211 б. без урахування коефіцієнту; Коефіцієнт – 3.5									

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано: учеб. пособ. [для муз. вузов и училищ] / Александр Дмитриевич Алексеев. - М. : Музыка, 1978. - 288 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).
2. Баренбойм Л. А. Музыкальная педагогика и исполнительство / Лев Аронович Баренбойм. - Л. : Музыка, 1974. - 287 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано / Т. П. Воробкевич. – Львів : ЛДМА, 2001. - 144 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).
4. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением / Лев Соломонович Гинзбург. - [4-е изд., доп.]. - М. : Музыка, 1981. - 143 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).
5. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста : навч. посіб. [для вузів] / М. А. Давидов. - К. : Муз. Україна, 1997. - 240 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).

Додаткова

1. Алексеев А. Д. Творчество музыканта-исполнителя / Александр Дмитриевич Алексеев. - М. : Музыка, 1991. - 102 с.
2. Арнонкур Н. Музыка языком звуков. Путь к новому пониманию музыки / Н. Арнонкур ; [пер. с немецк. И.Приходько]. – 192 с.
3. Алексеев А. Д. Из истории фортепианной педагогики : хрестоматия / Александр Дмитриевич Алексеев. - К. : Музична Україна, 1974. - 163 с.
4. Андрейко О. І. Методи вдосконалення виконавського апарату інструменталіста: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед.

наук : спец. 13.00.02 „Теорія та методика навчання музики і музичного виховання" / Оксана Іванівна Андрейко. -Київ, 2004. - 19 с.

5. Бай Ю. Теоретические основы совершенствования внутренней структуры музыкально-игровых движений баяниста: дис. на соискание учёной степени канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 / Юрий Николаевич Бай. - Вильнюс : 1986. - 182 с.
6. Баренбойм Л. Аппликатурные принципы Артура Шнабеля // Вопросы музыкально-исполнительского искусства. - М. : Музгиз, 1962. - Вып. 3. - С. 157 - 178.
7. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста / М. Давидов – К. : Муз. Україна, 1983. – 72 с.
8. Давидян Р. Р. Квартетное искусство: проблемы исполнительства и педагогики : учеб. пособие [для муз. вузов] / Р. Р. Давидян. - М. : Музыка, 1984. - 269 с.
9. Економова Е. К. Сумісна діяльність співака і концертмейстера у професійній підготовці студента-вокаліста: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Е. К. Економова. -Одеса, 2002.-20 с.
10. Мальцев СМ. О психологии музыкальной импровизации / Сергей Михайлович Мальцев. - М. : Музыка, 1991. - 85 с